

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR:

Reabilitarea Condemnaților, de d-l Ștefan Scriban.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Tribunalul jud. Vâlcea: *Păun Marinovici* reprezentat prin fiul său *C. Păunescu* cu *Aritica D. Popescu* și *D. S. Popescu*, cu o **Observație** de d-l *D. Alexandresco*.

Judecătoria ocol. Il Ploești; *Ana Sachelarie* cu *Gh. Dumitru* (perimare).

Bibliografie.

REABILITAREA CONDEMNATIILOR

Coloanele acestei reviste (1) au dat la lumină rândurile pline de căldură și adevăr ale amicului și colegului nostru, d-l Stelian Popescu, Jude-Instructor pe lângă trib. Ilfov, rânduri în care făcea apel și cerea concursul tuturor oamenilor de bine pentru înființarea unei societăți de patronare a minorilor. Inițiativa distinsului magistrat era bine-venită, căci ea avea menirea să pue în practică un desiderat al legiuitorului din 1874 care, la Art. 5 din L. Inchisorilor, a pus următoarea dispozițiune: «Ministrul de Interne va judeca timpul oportun când asemenea instituțiuni vor putea fi înființate».

Nu știu ce rezultat va fi avut acel apel, dar cred că a sosit timpul ca aceste societăți să se poată înființa, pentru a-și începe înalta lor operă socială și moralisatoare.

În aceiaș ordine de idei, preocupat de aceiaș legitimă dorință, țin să amintesc o veche lacună a Codului nostru de procedură penală, tradus după cel frances, dar omițând importanta materie a reabilitării care, în Franția, a suferit diferite modificări, din cari și una recentă, prin legea din 14 August 1885.

Cu mijloacele de cari dispunem astăzi, puterea moralisatoare a penitenciarelor e prea problematică, iar condamnatul odată liberat, nu se mai ocupă nimenea de el, din care cauză se și observă

(1) Vezi No. 14, 902.

o creștere a recidivei. E, prin urmare, în interesul societății să se grăbească a găsi toate mijloacele posibile pentru a putea readuce în sânul ei pe condamnații cari, prin o conduită exemplară, dau dovezi suficiente că au devenit utili mediului din care au fost excluși.

Dacă, în lipsă de societăți de patronagiū, totuș condamnatul dă probe îndestulătoare de moralizare, e o strigătoare nedreptate ca el să rămăe pe vecie cu pata unei greșeli expiate, pată ce-l va urmări, ca un vis urât, continuu, pe el și familia lui.

Codul nostru de procedură penală e mut în această privință și, de aceea, credem că e nevoie ca materia reabilitării să fie cât mai curând legiferată.

În Franția, unde chestiunile penale interesază atâtea suflete mari, legea din 14 August 1885 nu s'a mulțămît să menție vechile dispozițiuni din Procedura penală (art. 519 sqq.), dar a introdus modificări atât de utile, în cât nu ne putem opri de a ale semnala. Acestea sunt următoarele: a) a suprimat publicitatea, adese ori jignitoare, a anchetei administrative ce o făcea consiliul municipal în ședință publică; b) a mărit simțitor efectul reabilitării: condamnațiunea e privită ca ștearsă definitiv și e înlăturată din casierul judiciar în extractele ce se eliberează terților.

La noi, nimic din toate acestea, căci nu vĕd mai nici o solitudine pentru problemele penale, afară, poate, de eruditele studii ale fostului meu profesor, d-l I. Tanoviceanu (2) și de încercările demne de laudă, în ce privesce partea practică, ale d-lui Gr. I. Dianu, Directorul general al Inchisorilor, care, prin o muncă neobosită, se interesează de aproape și contribuie, în mod direct, la bunul mers și la progresul sistemului penitenciar. (3).

(2) Vezi *Arhiva*, revista ce apare în Iași sub direcțiunea d-lui A. D. Xenopol, cum și cursul său de drept penal, unde dă o mare dezvoltare părții filosofice.

(3) Vezi *Istoria Inchisorilor*.

Totuș, legiuitorul nostru s'a ocupat de reabilitare, dar numai în materie comercială (art. 826 sqq), lăsând în părăsire partea cea mai importantă referitoare la procedura penală.

Un cas recent și trist care e în memoria tuturor, pledează viu și puternic în sprijinul grabnicei necesități a înființării instituției reabilitării în penal. În adevăr, scim, cu toții, cazul unui înalt militar condamnat și exclus din sinul societății pentru că s'ar fi făcut culpabil de oarecărui incorectitudinii de natură financiară. Pe acest înalt militar, de curând decedat, și pentru respectarea memoriei căruia îi trec numele sub tăcere: *de mortuis nil, nisi bene*, pe acest militar l'am văzut luptând pe toate căile; l'am văzut dând publicității piesele procesului, diferite consultațiuni juridice și chiar pana unui om de valoare, pana d-lui G. Panu ⁽⁴⁾ i-a luat apărarea, susținând că e nevinovat. Toate, însă, au fost zadarnice.

De la condamnare încoace, conduita acestui om a fost impecabilă și toate eforturile lui, toată munca acestui suflet chinuit, a rămas inutilă, căci el a dus în mormint condamnarea sa. Acest înalt militar mi-a inspirat tot-de-una milă și nu știu de ce cetindu-i apărarea, mi-a făcut impresiunea că e nevinovat.

Ei bine, pentru un asemenea om, legile noastre stau cu porțile închise, ele nu-i arată nici-o cale, căci condamnatul nu are astăzi nici-un mijloc de a-și recăpăta onoarea perdută. Și totuș, falitul poate fi reabilitat chiar după moartea sa, după cererea moștenitorilor (art. 830 Comercial).

Să mai amintesc cazul unui elev care, în dorința de a putea continua studiile și a se înscrie cu 'n an mai înainte la Facultatea de Drept din Iași, a falsificat un certificat, făcând în loc de clasa a VI-a, clasa a VII-a? Ei bine, acest elev, după ce s'a înscris la Universitate, a dat examen și a terminat cu succes și cl. VII, dar fiind descoperit, a rămas condamnat. Pentru o greșală, o copilărie, toată viața acest nefericit va fi silit să poarte pecetea unei condamnări legale, dar nedrepte.

Acest singur exemplu ar ajunge, credem, ca să pue în cea mai vie lumină toată strigătoria nedreptate, toată enormitatea situațiunii ce i se crează astăzi unui condamnat căruia pare că legea ar voi să-i spună:

Una salus victis, nullam sperare salutem!

Dacă suntem datorii să luptăm pentru înfrângerea criminalității; dacă creșterea recidivei și a delictelor trebuie să ne îngrijască, trebuie să ne îngrijască și soarta acelor condamnați vrednici de

a fi reintegrați în drepturile și capacitățile perdute prin efectul condamnării.

Perdere a unui membru al societății e o mare pagubă; redobândirea unui atare membru, e un câștig incomparabil și, de aceea, trebuie să primim cu bucurie pe or-cine s'a îndreptat, căci aceasta înșamnă că s'a vindecat o rană, că o forță socială perdută intră din nou în luptă, și cui nu-i pare bine de un asemenea lucru?

De aceea, cred că e timpul ca materia reabilitării să fie legiferată, căci, cu modul acesta, vom avea un nou și puternic mijloc de moralizare a condamnaților, de cari, în sistemul nostru penal, nu se mai ocupă nimenea odată ce-ș'au executat condamnarea.

Ștefan Scriban

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VÂLCEA

Audiența de la 16 Noembr'e 1902

Președenția D-lui TEODOR VASILIU, Președinte

Păun Marinovici reprezentat prin fiul său C. Păunescu cu
Aritica D. Popescu și D. Gh. Popescu

Sentiința civilă No. 388

Sucesiune. — Renunțare. — Efectul renunțării pentru moștenitor. — (Art. 696 din Codul civil).

Dotă. — Autentificare. — Neexistența petiției prin care se cere autentificarea, sau nesemnarea ei de către toate părțile ce au concurat la facerea actului. — Dacă are vre-o înrîurire asupra validității autentificării. — Ne subscrierea actului dotal de către părinții viitorului soț. — Când poate anula actul dotal. — Transcripțiune. — Transcripțiune operată de tribunal după celebrarea căsătoriei. — Netrecerea actului dotal în registrul special de foi dotale. — (Art. 709, 710, 711, 712 și 713 Pr. civilă; art. 134, 1161, 1228 și 1231 Cod civil).

Dotă. — Donațiune. — Dacă un act nul ca act de dotă poate fi valabil ca act de donațiune.

Prescripțiune. — Prescripțiunea de 10 ani. — Condițiuni. — Efectul ei. — Act netranscris. — Buna credință. — Când trebuie să existe. — Art. 1846, 1847 și 1899 din Codul civil).

1. *Renunțarea la o succesiune, făcută de un moștenitor în mod formal la grefa tribunalului, are de efect de a-l considera ca și cum n'ar fi fost nici o dată moștenitor și, deci, nici un raport de succesibilitate, activă sau pasivă, nu există între densus și de cujus.*

2. *Validitatea autentificării unui act dotal nu poate fi întru nimic atinsă de împrejurarea că nu există o petiție prin care să se fi cerut autentificarea, sau că acea petiție nu este scrisă de toate părțile cari au concurat la facerea actului, întru cât petiția nefiind de cât o formalitate premergătoare, ea nu poate avea nici-o înrîurire asupra validității autentificării în sine.*

3. *De și procedura civilă cere ca contractul de căsătorie să fiă scris și de părinții viitorului soț, însă această formalitate nu este cerută de legiuitor de cât în privința minorilor cari, incapabili fiind de a contracta o căsătorie fără consimțământul părinților lor, sunt în același timp incapabili de a consimți la o convențiune matrimonială fără asistența și consimțământul acelor ce sunt chemați a-i autoriza la căsătorie.*

4. *Transcripțiunea actului dotal, operată de tribunal posterior celebrării căsătoriei, este valabilă, dacă însă cererea*

(4) V. Săptămăna.

de transcripțiune a fost făcută înainte de celebrarea căsătoriei.

5. Neteccerea unui act dotal în registrul special de foi dotale nu face ca acel act să fie nul, când se constată că a fost autentificat și trecut în registrul de transcripțiuni și că, în momentul autentificării, nu exista încă înființat la tribunal registrul special pentru trecerea foilor dotale.

6. Un act dotal, care ar fi nul ca atare, adică ca convenție matrimonială, poate fi valabil ca act de donațiune făcută de constituitorul zestre înzestratului, dacă întrunește condițiunile cerute pentru existența unei donațiuni.

7. Un titlu netranscris poate servi de basă prescripțiunii de zece ani, întru cât legea nu cere pentru această prescripțiune de cât un just titlu și o posesiune de zece ani în sofite de buna credință.

8. Prescripțiunea de zece ani are de efect a acoperi viciul unui titlu rezultând din faptul că cedentul nu era proprietar al imobilului cedat.

9. Buna credință se presupune în tot-de-una și sarcina probei relei credințe cade asupra aceluia ce o aleagă.

10. Pentru ca posesorul să poată invoca buna credință este destul ca buna sa credință să fi existat în momentul câștigării imobilului, și faptele posterior întâmplare nu pot altera întru nimic buna credință începută.

S'a ascultat d-niile avocați Anton P. Botea din partea intimăților, în dezvoltarea incidentului de a fi scoși din proces clienții d-sale și de a se respinge acțiunea reclamantului, și pe d-niile avocați Grigore Procopiu și N. R. Căpităneanu, din partea reclamantului Păun Marinovici, în combateri.

Tribunalul, în urma deliberațiunilor ținute: asupra acțiunii făcute de Păun Marinovici, azi reprezentat prin fiul său C. Păunescu, prin petițiunea înregistrată la No. 5829, din 28 Iunie 1874, de a se ordona esirea din indiviziune în averea imobilă despre care tratează sentința civilă acestui tribunal No. 47 din 1858, confirmată prin decisiunea Curței de apel Craiova, secția II, cu No. 63, din 1861, față cu cei-l'alți copărtași ai săi Hristache Dumitriu, Marin Bolinteanu, Ion sin Vasile Tecioiu și Matei sin Deaconu Ion Miroiu, toți acum decedați și reprezentați prin moștenitorii lor prevezuți mai sus:

Având în vedere incidentul ridicat în instanță de defendoarea, d-na Arlica Popescu și soțul său Dumitru Gh. Popescu, prin care cer excluderea lor din proces pe motivele următoare: 1° Că nu mai sunt succesori def. Hristache Dumitriu, întru cât au renunțat formal la succesiunea acestuia, și al 2° că imobilul a cărui împărțire se cere a devenit proprietatea lor, în baza actului dotal, autentificat de acest tribunal la No. 42/1878 și transcris la No. 518/80, de oare-ce 'l posedă de mai bine de zece ani cu just titlu și bună credință, conform art. 1895 C. civil;

Având în vedere susținerile orale ale părților, actele prezentate în instanță și concluziunile scrise depuse;

Considerând că reclamantele C. Păunescu, susține că acest incident este nefondat, de oare-ce renunțarea părților la succesiune este făcută în fraudă drepturilor sale și în urma acceptării pur și simplu a moștenirii; iar în ce privește actul dotal prezentat, el este nul pentru viciul de formă și, în ori-ce cas, nu se poate opune prescripțiunea invocată de 10 ani, de oare-ce posesiunea lor asupra imobilului în litigiu nu a fost exercitată cu bună credință;

Considerând că, în fapt, se constată că intimata Arlica Popescu a renunțat la succesiunea părintelui său, prin declarațiunea formală, făcută la grefa acestui tribunal, în ziua de 19 Februarie 1901, după cum reese din procesul-verbal cu No. 4/901, prezentat în copie; că această renunțare, conform art. 696 din Codul civil, are de efect a o considera ca și cum n'ar fi fost nici-odată moștenitoare și că, deci, nici un raport de succesibilitate activă sau pasivă nu există între dânsa și părintele său; că, prin urmare, din momentul ce cu nimic nu s'a stabilit că d-na Arlica Popescu ar fi făcut vre-un act

din care să resulte acceptațiune expresă sau tacită a succesiunii părintelui său, obiecțiunea pusă de reclamant, relativă la nevaliditatea acestei renunțări, urmează a fi înlăturată.

Că, de asemenea, în ce privește mijlocul propus că această renunțare ar fi fost făcută în fraudă drepturilor reclamantului, nu prezintă nici-o serioșitate juridică, de oare-ce, în specie, nu există între părți nici-un raport de creditor și debitor, pentru ca renunțarea în chestiune să poată fi atacată în nulitate pe motivul că debitorul ar fi micșorat în mod fraudulos patrimoniul său, în paguba creditorilor săi.

Considerând, însă, că dacă din cele mai sus expuse resultă că părata Arlica Popescu nu reprezintă pe defunctul său tată în procesul de partagiu, de oare-ce a renunțat la succesiunea sa, cu-toate-acestea, reclamantul poate pretinde menținerea sa în cauză, întru cât posterior intențării acțiunii, intimata a dobândit, în virtutea unui titlu transcris, un drept de proprietate asupra imobilului în litigiu, opozabil terțiilor, așa că el are tot interesul a-și valorifica drepturile sale de coproprietar prin o sentință, care să poată fi opusă părâtei;

Că, prin urmare, rămâne a se discuta dacă părata Arlica Popescu și soțul său pot invoca cu succes actul dotal prezentat în instanță ca un titlu care să le confere în mod definitiv și irevocabil, proprietatea imobilului a cărui devisare se cere;

Considerând că reclamantul C. Păunescu deduce în judecata tribunalului următoarele motive de anularea actului dotal.

a) Petițiunea prin care se cere autentificarea actului dotal nu este subscrisă de cât numai de constituitorul zestre.

b) Actul dotal nu este subscris de părinții viitorului soț.

c) Cererea de transcripțiune, înreg. la No. 11275/880, nu este subscrisă de cât de constituitorul zestre; și

d) Lipsa de transcripțiune a actului dotal în registrul special de foi dotale, conform art. 708 și 711 Pr. civilă)

In ce privește primul motiv:

Având în vedere că, din petițiunea de autentificare, înreg. la No. 1011 din 23 Ianuarie 1878, resultă că această cerere a fost făcută numai de constituitoarii zestre, Hristache Dumitriu și Ecaterina Dumitriu, însă din procesul-verbal de autentificarea actului dotal resultă că toate părțile subscrise în act s'au prezentat înaintea tribunalului și au cerut autentificarea, în urma căreia cereri, tribunalul luând act de consimțământul tuturor părților, au declarat autentic actul;

Că, prin urmare, autenticitatea, care este de esența convențiunilor matrimoniale, există în specie, și validitatea unei atare autenticități nu poate fi întru nimic atinsă de împrejurarea că nu există o petițiune de autentificare, sau că acea petiție nu este subscrisă de toate părțile, care au concurat la facerea actului, întru cât nu există nici o dispozițiune de lege care să isbească de nulitatea autenticității unei convenții, din cauza lipsei unei petițiuni de autentificare;

Că, ce este mai mult, nulitățile fiind de drept strict, nu se pot întinde pe cale de interpretare și, în ori-ce cas, existența unei petițiuni, ne-fiind de cât o formalitate premergătoare, ea nu poate avea nici-o înfrumusețare asupra validității autenticității în sine.

In ce privește al doilea motiv:

Având în vedere că, de și prin art. 709 din Pr. civilă, se prescrie că contractul de căsătorie urmează a fi subscris și de părinții viitorului soț, iar art. 1228 din Codul civil prescrie că convențiunile matrimoniale vor fi făcute dupe formele stabilite de codicele de procedură civilă, sub pedeapsă de nulitate; totuși această formalitate nu este cerută de legiuitor de cât în privința minorilor, cari incapabili fiind de a contracta o căsătorie fără consimțământul părinților lor, sunt în acelaș timp incapabili de a consimți la o convențiune ma-

trimonială, fără asistența și consimțământul acelor ce sunt chemați a fi autorisa la căsătorie;

Că această interpretare rezultă din dispozițiunile categorice ale art. 1231 și 1161 din Codul civil, care prescriu valabilitatea convențiilor matrimoniale făcute de un minor, dacă a fost asistat la facerea lor de persoanele a căror consimțământ este necesar pentru validitatea căsătoriei;

Că, ast-fel fiind, dacă s'ar admite teoria contrară, ar fi a se ajunge la concluziunea inadmisibilă, ca o persoană, care conform art. 134 și urm. din Codul civil, poate contracta o căsătorie fără consimțământul părinților numai în urma facerii actelor respectivoase prescise de lege, totuși să fie incapabilă de a încheia o convențiune matrimonială, întru cât părinții nu ar voi să subscrie acea convenție;

Că, de alt-fel, în speță, reclamantul nici nu a dovedit în fapt dacă părinții viitorului soț D. G. Popescu se afla în viață în momentul confecționării actului de dotă.

In ce privește al treilea motiv :

Având în vedere că, prin art. 710 din Pr. civilă, se dispune că întâii soții împreună cu cei ce au constituit dotă să se prezinte în persoană înaintea tribunalului, cu petițiune subscrisă de dânsii, spre a cere transcripțiunea contractului de dotă în registrul tribunalului;

Considerând că această formalitate se vede îndeplinită în specie, de oare-ce odată cu autentificarea actului dotal și anterior căsătoriei, toate părțile au cerut prin petiția înreg. la No. 1012 din 23 Ianuarie 1878, subscrisă de dânsii, transcripțiunea actului în registrul respectiv, iar tribunalul a dispus a se îndeplini această formalitate, dupe ce se vor face cercetările prescise de vechiul art. 712 din Pr. civilă; că, prin urmare, acest motiv de nulitate este inexact în fapt; iar împrejurarea că la 27 Noembrie 1880, Hristache Dimitriu a solicitat singur să se îndeplinească transcripțiunea deja cerută nu poate influența întru nimic asupra validității unei formalități, care fusese la timp îndeplinită de părți;

Considerând, că de și transcripțiunea actului dotal a fost operată de tribunal, posterior celebrării căsătoriei, totuși transcripțiunea rămâne valabilă conform art. 713 Pr. civilă, cu atât mai mult cu cât reclamantul nu poate susține că a dobândit, vre-un drept real asupra imobilului constituit zestre prin vre-un act emanat de la constitutorul zestre, transcris înaintea actului dotal.

In ce privește al patrulea motiv :

Având în vedere că, după art. 1228 și urm. din Cod. civil, combinat cu art. 708 și urm. din Pr. civilă, convențiunile matrimoniale sunt contracte solemne, pentru care forma autentică este indispensabilă și că ele sunt, în adevăr, nule dacă nu sunt făcute după formele prescise de Pr. civilă;

Considerând că, în speță, actul dotal prezentat de părții Aritica D. Popescu și D. G. Popescu, se vede autentificat de acest tribunal la No. 42 din 23 Ianuarie 1878, și este transcris în registrul de transcripțiunii imobiliare la No. 518 din 29 Noembrie 1880, conform art. 712 Pr. civilă și că, dacă sus zisul act nu se vede trecut în registrul special de foi dotale (art. 711 Pr. civilă) cauza este că după cercetările făcute în grefa acestui Tribunal, nici în acel an și nici în anii următori nu se găsește trimis tribunalului de Ministerul de justiție asemenea registre până la anul 1887, când s'a trimis pentru prima oară și a început a se trece foile în un asemenea registru;

Că, dar, întru cât se constată că, în anul 1878, nu exista la acest tribunal un registru special pentru înscrierea actelor dotale ca în present, apoi, în atare cas, această formalitate tribunalul o găsește îndeplinită în speță prin faptul că actul dotal în chestiune a fost trecut în întregul său din preună cu autentificarea în registrul

de transcripțiunii, conform art. 712 Pr. civilă, dându-i-se ast-fel publicitatea cerută de lege, pentru cei de al treilea;

Că, ast-fel fiind, din cele descrise mai sus rezultă că toate motivele propuse de reclamant pentru nulitatea actului dotal, sunt nefondate;

Că, afară de acestea, chiar dacă formalitățile pretinse neîndeplinite în cauză ar atinge valabilitatea actului ca convențiune matrimonială, totuși nu s'ar putea tăgădui că acest act este valabil ca donațiune făcută de H. Dimitriu ficei sale, și că este perfect valabilă întru cât el întrunesc toate condițiunile cerute pentru existența unei atari donațiuni; în care cas, părâta Aritica Popescu, poate invoca cu succes prescripțiunea de zece ani, întru-cât jurisprudența și doctrina admit că chiar un titlu netranscris poate servi de basă zisei prescripțiunii, legea ne cerând de cât un just titlu și o posesiune de zece ani însoțite de bună credință;

Considerând că reclamantul opune pentru înlăturarea prescripțiunii invocată de părâți, faptul că actul fiind făcut în cursul duratei procesului de împărțea, Hristache Dimitriu nu putea transmite mai multe drepturi de cât acelea pe care și dânsul le avea asupra imobilului dat în dotă, adică un drept de coproprietate și, în orî-ce cas, în specie nu există buna credință, de oare-ce din procesul-verbal de transcripțiunea actului dotal, rezultă că înzestrații au avut cunoștința de existența acestui proces, de oare-ce se atestă ca sarcine, că imobilul numit moșia Pitulușani este în proces cu moșnenii Pitulușani și Statul;

Considerând că prescripțiunea de zece ani are de efect a acoperi viața unu titlu, rezultând din faptul că cedentul nu era proprietar al imobilului cedat; că, în specie, Hristache Dimitriu, transmitând ficei sale Aritica Popescu, pe lângă partea sa de coproprietar și aceea care a aparținut autorului reclamantului Păun Marinovic, pentru această porțiune, titlu emană *a non-domino*, și înzestrații au putut dobîndi prin efectul prescripțiunii și această porțiune, cu atât mai mult cu cât contra lor nu s'a făcut nici-un act de întrerupere civilă, sau naturală a prescripției;

Considerând că conform art. 1899 Codul civil, buna credință se presupune în tot-d'a-una și sarcina probei cade asupra celui ce o alegă; că, în stabilirea relei credințe, reclamantul nu invocă de cât faptul că în procesul-verbal de transcripțiunea actului dotal, se menționează despre existența acestui proces;

Că chiar dacă sarcina indicată în transcripțiune că constitutorul zestre se află în proces cu Statul și moșnenii Pitulușani, s'ar referi la acest proces ceea-ce de almintrelea nu e dovedit, căci din deciziunea Curței de apel Craiova, secția II, No. 63 din 1861, rezultă că un proces s'a tratat între autorul reclamantului și al părâței de o parte și Statul de altă parte; totuși înzestrații nu au putut avea această cunoștință de cât din momentul transcripțiunii, care a fost operată la doi ani în urma facerii actului dotal;

Că, deci, buna lor credință începuse mai înainte de această dată, și cum legea prescrie prin art. 1898 Codul civil că este destul că buna credință să fi existat în momentul câștigării imobilului, apoi faptele posteriore întâmplare, nu pot altera întru nimic, buna credință începută;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât de la data transcrierii actului dotal, 29 Noembrie 1880 și până la 8 Iunie 1899, când s'a redeschis procesul de împărțea și s'a introdus pentru prima oară în cauză, părâta Aritica Popescu, a trecut mai mult de zece ani, în care timp dânsa a posedat în toate condițiunile prescise de art. 1846 și 1847 din Codul civil, în virtutea unu just titlu și cu bună credință; apoi, în atare cas, dânsa se consideră ca unică și absolută proprietară a imobilului în litigiu, și reclamantul C. Păunescu nu poate avea nici un drept să ceară împărțea lui, urmând a se scădea din masa de împărțit;

Că, prin urmare, incidentul ridicat de defendori, soții Aritica Dumitru Gh. Popescu și Dumitru Gh. Popescu, în calitate de moștenitori ai def. Hristache Dumitriu, se găsește fondat și ca atare, urmează a fi scoși din proces;

Pentru aceste motive redactate de d-l președinte, tribunalul admite incidentul și scoate din proces, etc.

(ss) T. Vasiliu, F. Enescu.

grefier (s) Gr. Nițulescu

Observație. — Primul punct din sentința tribunalului este relativ la efectele renunțării la succesiune.

Moștenitorul care renunță la succesiune, se consideră, prin o ficțiune a legii, că n'a fost nici-o dată moștenitor. Renunțarea are, deci, efectul unei condiții resolutorii. Ca și acceptațiunea, ea se sue până în ziua deschiderii moștenirii, și nimicește sezina; căci descendenții și ascendenții având atât proprietatea cât și posesiunea bunurilor moștenirii încă din momentul deschiderii ei (art. 653), fără această ficțiune, renunțarea n'ar fi produs efectele sale de cât din ziua de când ea a avut loc. Ascendenții și descendenții fiind, în adevăr, proprietari și posesori sub condiție resolutorie, îndeplinirea condiției nimicește sezina. Cât pentru moștenitorii cari n'au sezina, renunțarea îi face a fi considerați ca și cum n'ar fi avut nici-cdată proprietatea bunurilor moștenirii.

Legea nu vorbește de condiție resolutorie, însă ea a fost închipuită de doctrină pentru a explica efectul retroactiv al renunțării (1).

Din împrejurarea că succesibilul a devenit, prin renunțare, cu totul străin de moștenire, *alienus ab hereditate* (L. 22, § 1, *in fine*, Cod., *De jure deliberandi*, 6, 30), rezultă următoarele consecințe:

1° El nu datorește taxa de înregistrare prevădută de legea timbrului;

2° Nici raportul liberalităților ce i ar fi făcut defunctul (art. 751 urm. C. civ.);

3° El va trebui să restituiească, odată cu fructele percepute, toate bunurile moștenirii ce el ar deținea;

4° El n'a putut să constituie nici-un drept real asupra bunurilor ereditare;

5° În fine, drepturile ce defunctul avea în contra moștenitorului și acele ce moștenitorul avea în contra defunctului, nu sunt stinse prin compensație, etc. (2).

Al doilea punct din sentința tribunalului este relativ la autenticitatea unui act dotal. Tribunalul pune, cu drept cuvânt, în principiu, că contractul matrimonial este autentic, și nu poate fi nul ca atare, dacă judecătorul care a instrumentat a constatat libertatea consimțământului tuturor părților contractante, cu-toate-că petiția de autentificare n'ar fi fost subsemnată de toate părțile care au concurat la formarea actului. În adevăr, autenticitatea, care este o formalitate substanțială în privința contractelor matrimoniale, nu consistă în semnarea petiției de autentificare, de și această formalitate se

cere de art. 710 Pr. civ., ci în înfățișarea părților înaintea tribunalului și în constatarea consimțământului lor.

Motivele autenticității sunt următoarele:

1° Autenticitatea asigură imutabilitatea contractului matrimonial, pentru-că unul din originalele sale rămânând în arhiva tribunalului (art. 12 L. p. autentif. actelor din 1886), părțile nu pot nimici originalul ce dețin, spre a fi considerate ca căsătorită fără contract; ceea ce s'ar fi putut întâmpla dacă contractul n'ar fi fost supus formeii autenticității;

2° Actul fiind autentic, părțile sau moștenitorii lor nu pot paralisa efectele lui prin tăgăduirea scrierei sau semnăturii, conform art. 1178 C. civ., ceea ce, din contra, ar fi fost cu putință, dacă s'ar fi putut face o convenție matrimonială prin un act sub semnătură privată, după cum era permis altă-dată (3).

3° În fine, contractele matrimoniale cuprindând mai în tot-deauna donațiuni făcute, fie de viitorii soți, fie de cei de al treilea, asemenea liberalității cer neapărat un act autentic (art. 813).

Cu-toate-acestea, exigența legii a fost criticată de unii autori: «Nici-un contract, dice Acolas (III, p. 26, *ad notam*), nu mai are astă-zi rațiunea de a fi solemn; solemnitatea este o rămășiță a dreptului roman».

Această critică este neîntemeiată, și mai toate legislațiunile moderne au făcut, cu drept cuvânt, din contractul matrimonial un contract solemn.

Ast-fel, art. 1382 din Codul italian prevede că, convențiile matrimoniale trebuiesc făcute prin act public, înaintea notarului și înaintea celebrării căsătoriei (4). Actul notariat este cerut astă-zi și în Austria (L. din 25 Iulie 1871, No. 76, § 1). Aceași soluție este admisă și prin Codul civil al Portugaliei (art. 1097). Art. 1434 din Codul german dice de asemenea că, contractul de căsătorie (*der Ehevertrag*) trebuie să fie făcut în prezența simultanee a ambelor părți (*bei gleichzeitiger Anwesenheit beider Teile*), în justiție (*vor Gericht*), sau înaintea unui notar (*oder vor einem Notar*).

După acest Cod, soții pot însă (art. 1432) să revocare sau să schimbe convenția lor matrimonială, chiar în urma celebrării căsătoriei (*insbesondere nach der Eingehung der Ehe*), ceea ce legiuitorul nostru, cu drept cuvânt, n'a admis, pentru a înlătura ori-ce fraudă.

Sunt însă și astă-zi legislațiuni care nu fac din forma solemnă o condiție substanțială a contractului matrimonial.

Ast-fel, de exemplu, în Rusia, contractul matrimonial poate fi făcut atât prin act autentic și le-

(1) Cpr. Laurent, IX. 433 Demolombe, XV. 24. Arntz II, 1240. Mourlon, II, 205, nota 1. Baudry et Wahl, *Succesions*, II, 1618.

(2) Cpr. T. Hue, V. 181.—Vezi asupra principiului inseris în art. 696 C. civ., după care moștenitorul ce renunță la moștenire, se consideră că n'a fost nici o dată moștenitor, t. III a Comentariilor noastre, p. 342 urm.

(3) «Tocelele căsătorești se fac, dice art. 1616 din Codul Calimach, și *neinscris* (Cpr. L. 6, Cod., *De dotis promissione*, 5, 11), însă înainte cel puțin a trei martori vrednici de credință, soluție care era admisă și sub Codul Caragea (Cpr. C. Galați și Iași. *Dreptul* din 1897, No. 31 și din 1890, No. 36); căci sub ambele legislațiuni, formalitatea transcrierii, introdusă la 1832, prin Regul. organic al ambelor țări, era privitoare numai la interesul terților. De aceea, s'a și decis de nenumărate ori, că o convenție matrimonială încheiată sub legea veche poate astă-zi, între părți, fi dovedită prin martori, conform principiilor de atunci. V. t. VII. Coment. noastre, p. 244, text și nota 4, și t. VIII, p. 68, 69.

(4) «I contratti matrimoniali devano essere stipulati per atto pubblico avanti notaio, prima del matrimonio».

galisat, cât și chiar prin *act sub semnătura privată* (art. 707 urm. C. civ., *Grajdansky Zakon*) (5).

În Anglia, de asemenea, convențiunile matrimoniale trebuie să fie *scrise*, însă nu sunt supuse nici unei forme solemne (6).

Al treilea punct din sentința tribunalului este privitor la subscierea contractului matrimonial de către părinții viitorilor soți (art. 709 Pr. civ.). Tribunalul pune în principiu că această formalitate nu este cerută de cât în privința minorilor, cari au nevoie de asistența părinților, spre a putea face o convenție matrimonială validă (art. 1161 și 1231 C. civ.). Așa este, în principiu, însă trebuie să adăogăm că părinții soților trebuie să semneze convenția matrimonială de câte-orî ei au constituit o dotă, sau au făcut o altă stipulație în contractul matrimonial. Părinții fiind, în asemenea caz, părți contractante, ei trebuie neapărat să figureze în actul la care iaș parte, de și soții ar fi majori.

Dar aici se presintă o chestie controversată. Care este capacitatea cerută pentru a putea face o convenție matrimonială? Codul cuprinde, în această privință, o lacună regretabilă; căci el nu se ocupă de cât despre minori (art. 1231). Capacitatea părților contractante ar fi trebuit să figureze în fruntea dispozițiilor preliminare ale contractului de căsătorie.

S'a dis că, pentru a face un contract de căsătorie, trebuie a fi capabil de a se căsători. Aceasta este într-un-cât-va adevărat, pentru-că nu poate să existe un contract matrimonial fără o căsătorie posibilă. Capacitatea de a se căsători nu este însă de ajuns, pentru-că incapabilii, cărora legea le permite de a se căsători, nu au prin aceasta însă și capacitatea de a face convențiile lor matrimoniale (7).

Este adevărat că legiuitorul face, în privința minorilor, aplicarea adagiului: *Habilis ad nuptias, habilis ad pacta nuptialia*, sau *ad matrimonii consequentias* (art. 1231), însă aceasta este o excepție care nu poate fi înlinsă la alte cazuri; și apoi, chiar însuși minorul nu are capacitatea de a face singur convențiile sale matrimoniale; el trebuie să fie asistat, la facerea lor, de persoanele al căror consimțiment este necesar la validitatea căsătoriei (art. 1231). Deci, dacă minorul poate să și facă contractul său matrimonial, aceasta nu este pentru-că el are capacitatea de a se căsători, ci pentru că este asistat de acei în drept. Regula consacrată de adagiul: *Habilis ad nuptias*, etc., trebuie, deci, respinsă și aplicată numai la cazul excepțional pentru care ea a fost creată (8).

(5) Cpr. Trib. Paris, *Journal Clunet*, anul 1896, p. 170.

(6) Veđi Er. Lehr. *Dr. civil anglais*, 186, p. 410. Veđi și alte legislațiuni străine citate în t. VIII a Coment. noastre de drept civil, p. 67, 68.

(7) Cu-toate acestea se susține contrarul, sub cuvânt că contractul de căsătorie și căsătoria ar fi indivisibile, și aceasta prin aplicarea adagiului cunoscut: *Habilis ad nuptias, etc.* Cpr. Troplong, *Contrat de mariage*, I, 110 și 297. «Orî-ce persoană capabilă de a se căsători, ăice Demante (VI, 15, *ab initio*), trebuie prin aceasta însă și să aibă capacitatea de a și face contractul său matrimonial» Cpr. și Cas fr. D. P. 91. 1.449. Sirey, 89.1.413. Trib. de Dolj ăice însă foarte bine că nici-o indivisibilitate nu există între contractul matrimonial și căsătorie. *Dreptul* din 1890, No. 81. Veđi t. VIII a Coment. noastre, p. 48, text și nota 2.

(8) Vezi t. VIII a Coment. noastre, p. 49, și autoritățile citate acolo, în nota 1.

Spre a face o convenție matrimonială trebuie, deci, a avea capacitatea necesară pentru convențiunea ce urmează a fi făcută.

În ceea ce privește pe majori, capacitatea pentru a face un contract matrimonial este, deci, aceea cerută pentru orî-ce convenții în genere. Se vor aplica, deci, în specie, principiile generale asupra capacității de a contracta.

Bărbatul care are 21 de ani împliniți are, în această privință, capacitatea de a face singur contractul său matrimonial, dacă el a fost autorizat a se căsători conform art. 131 urm. C. civ., pentru-că el are plenitudinea drepturilor sale (9).

Odier a susținut, cu-toate-acestea, că bărbatul care nu are 25 de ani, n'ar putea face o convenție matrimonială, fără asistența persoanelor a căror consimțiment este necesar pentru validitatea căsătoriei sale (art. 1231) (10).

Această soluție este inadmisibilă: 1° Pentru-că prin *minori* se înțelege în tot-d'a-una acei cari nu au încă 21 de ani; și 2° pentru-că, după cum foarte bine ăice tribunalul de Vélcea, prin unul din considerentele sale a sentinței mai sus reprodusă, ar fi absurd ca persoana capabilă de a face orî-ce convenții în genere privitoare la patrimoniul său, și a și înstrăina averea, să fie incapabilă de a face convențiile bănești, privitoare la căsătoria sa.

Dar aci se presintă o altă chestie: Un contract matrimonial poate el fi făcut între persoane, care actualmente nu se pot căsători, dacă împedecarea a dispărut înaintea celebrării căsătoriei? Iată, de exemplu, un bărbat și o femeie înrudiți în gradul prevăđut de art. 144 C. civ.; ei fac astă-zi un contract matrimonial, pe când nu se pot căsători; mai târđiu însă, căsătoria lor se celebrează în baza unei dispense regale (art. 150). Contractul matrimonial fi-va în asemenea caz valid? Afirmativa este în genere cu drept cuvânt admisă, pentru-că capacitatea de a se căsători nu este, după cum am văđut, o condiție a validității convenției matrimoniale. Odată ce căsătoria a fost în mod valid celebrată, nimic nu se opune, deci, la validitatea convenției matrimoniale făcută înainte (11).

Contractul matrimonial ar fi, de asemenea, valid în caz când căsătoria ar fi fost celebrată, cu toată existența unei împedecări, dacă persoanele în drept nu provoacă anularea ei (12).

Dacă presupunem însă că căsătoria este cu neputință, din cauza unei împedecări absolute, precum ar fi, de exemplu: cea care ar rezulta din o căsătorie anterioară existentă (art. 130), contractul matrimonial încheiat între persoane legate prin o altă căsătorie validă, în vederea unei a doua căsătorii, ar fi radical nul sau inexistent, pentru-că el ar constitui o ofensă adusă moralei publice (13).

Al treilea și al patrulea punct din sentința tri-

(9) Veđi t. VIII a Coment. noastre, p. 49, text și nota 1.

(10) Odier, *Contrat de mariage*, II, 607 (ed. din 1847).

(11) Veđi autoritățile citate în t. VIII a Coment. noastre, p. 50, nota 1.

(12) Cpr. Thiry, III, 242, p. 263. Laurent, XXI, 9 și 13, p. 22. Veđi și t. VIII citat al Coment. noastre, p. 48, nota 1.

(13) Cpr. Rodière et Pont, *Contrat de mariage*, I, 54 in fine. Pand. fr., *Mariage*, I, 3225. Veđi și Planjol, III, 781.

bunului sunt relative la transcrierea contractului matrimonial, formalitate prescrisă de legiuitor numai pentru garantarea terților persoane, nu însă și pentru părțile contractante; de unde rezultă că soțul din a cărui culpă sau neglijență nu s'a transcris convenția matrimonială, nu este în drept a invoca lipsa de transcriere, nici a cere anularea ei ca neregulat făcută (14).

Această soluție este indiscutabilă în privința transcrierii de drept comun, prescrisă de art. 712 Pr. civ., care trebuie să se facă la tribunalul situațiunii imobilului. Ea pare însă îndoelnică în privința transcrierii speciale a convențiilor matrimoniale, care, conform art. 708 și 710 Pr. civ., trebuie să se facă la domiciliul bărbatului; pentru-că legiuitorul pare a fi făcut din această transcriere o formalitate substanțială a convenției matrimoniale. Jurisprudența decide, însă, că ambele transcrieri sunt privitoare la interesul terților; de unde rezultă că netranscrierea actului dotal înainte de celebrarea căsătoriei nu-î rădică caracterul său între părți, ci face numai ca el să nu fie opozabil terților. Prin urmare, o convenție matrimonială, oricare ar fi regimul adoptat de soți, poate fi transcrisă și în urma celebrării căsătoriei, soluție care rezultă și din art. 720 Pr. civ.: «Considerând, țice Curtea de casație, că din momentul ce se stabilește că actul dotal a fost făcut și depus de părți la tribunal spre transcriere mai înainte de celebrarea căsătoriei, simplul fapt al netranscrierii lui imediat nu-î schimbă caracterul de dotă între soți și constituitorii ei; că lipsa de transcriere nu face să piardă acest caracter de cât numai față de cei de al treilea» (15).

Așa dar, după această teorie, pe care, după matură reflexie o credem juridică, numai lipsa autenticiții face ca convenția matrimonială să fie inexistentă; lipsa transcrierii, fie vorba de transcrierea de drept comun (art. 712 Pr. civ.), fie de cea specială contractului matrimonial (art. 708, 710 Pr. civ.), face numai ca să nu fie opozabilă terților.

Art. 773 din noul Proiect de revizuire rădică, în această privință ori-ce îndoială. Iată, în adevăr, cum se exprimă acest text: «Transcrierile convențiilor matrimoniale se vor putea face și după celebrarea căsătoriei. In asemenea caz, ele nu vor fi opozabile terților de cât din momentul transcrierii».

De și convențiile matrimoniale trebuiesc făcute în formele stabilite de lege, înainte de celebrarea căsătoriei, sub pedeapsă de nulitate (art. 1228), totuși un act dotal nefăcut în forma autentică, sau autenticat în urma celebrării căsătoriei, de și nul ca atare, este însă valid ca creanță ordinară ce constată predarea dotei de către constituitor și primirea ei de către soț, și prin urmare, în baza unui asemenea act, soțul poate fi obligat la restituirea dotei (16).

(14) Cpr. Cas. rom. Bulet. S-a I, 1897, p. 172 urm.

(15) Cas. rom. Bulet. 1890, p. 585. Cpr. și C. Craiova, Dreptul din 1898, No. 77. Veđi și Bulet. 1897, p. 172 urm.

(16) Cpr. Cas. rom. Bulet. S-a I, 1897, p. 1317; Curierul Judiciar din 1898, No. 4; Bulet. S-a I, 1887, p. 454. Bulet. 1900, p. 171; C. București, Dreptul din 1897, No. 74. Alex. Degré, Scrieri juridice, I, p. 425.—Se decide, de asemenea, că actul nul ca contract matrimonial, va exista, cu-tcate-acestea, ca act autentic, și stipulațiile străine de acest con-

Sentița tribunalului mai cuprinde încă două puncte relative la usucapiunea de 10 sau 20 de ani.

Tribunalul pune, cu drept cuvânt, în principiu că, în cazul în care titlul de achizițiune este supus transcrierii, îndeplinirea acestei formalități nu este necesară pentru-ca posesorul să poată prescrie proprietatea prin 10 sau 20 de ani. Legea cere, în adevăr, un titlu just (*justa causa*), adecă un fapt juridic, care servește de basă posesiunei sale; ea nu cere un titlu transcris. Titlul just fiind temeiul buneii credințe a posesorului, puțin importă dacă titlul a fost sau nu transcris. În fine, transcrierea fiind prescrisă în interesul terților (art. 723 Pr. civ.), iar nu în interesul proprietarului, acest din urmă nu poate să invoace neîndeplinirea acestei formalități (17).

În fine, tribunalul mai pune în principiu că, pentru ca posesorul să poată invoca buna credință, este destul ca ea să fi existat în momentul câștigării imobilului, și că faptele posteroare întâmplare nu pot altera întru nimic buna credință începută. Aceasta o spune anume art. 1898, § 2 C. civ., făcând aplicarea unui adagiū cunoscut: *Mala fides superveniens non nocet*, sau *usucapionem non impedit* (18).

În resumat, toate soluțiile date de Trib. de Vâlcea, prin sentița ce publicăm astă-đi, sunt juridice.

D. Alexandresco

JUDECATORIA OCOLULUI II PLOEȘTI

Audiența de la 11 Martie 1903

Ana Sachelarie cu Gh. Dumitru

Cartea de judecată No. 575

Acte comerciale.— Dacă întreprinderile de construcțiunii sunt acte comerciale. — Perimare. — Termen de perimare în materie comercială. — Dacă referatul de care vorbește art. 257 Pr. civ. e o formalitate esențială.— Opozițiune făcută în aceiași zi dar posterior cererei de perimare.— Dacă poate împedica perimarea.— (Art. 3 al. 8, 56, 893, 903 și 945 Cod. com.; art. 257 Pr. civ.).

tract ce el ar cuprinde nu vor fi lovite de nulitate, dacă ele intrunesc condițiile cerute pentru validitatea lor. Ast-fel, o donație de bunuri prezente, făcută de un terțiu unuia din soți, sau de unul din soți celui-l'alt soț, va rămâne validă dacă ea a fost acceptată de soțul donatar. Cpr. Laurent, XXI, 63. Guillaud, *contrat de mariage*, I, 219. Aubry et Rau, V, § 503 bis, p. 251 urm. Répert. Sirey, *Contrat de mariage*, 616.

(17) Veđi în acest sens: Baudry et Tissier, *Prescription*, 674. Mourlon, *Transcription*, II, 512. Leroux de Bretagne, *Nouv. traité de la prescription*, 907, p. 94 urm. Aubry et Rau, II, § 219, p. 472, text și nota 106 și § 218, p. 547, text și nota 18 (ed. a 5-a). T. Huc, XIV, 450. Guillaud, *Prescription*, II, 568. Planiol, I, 1429 (ed. a 2-a). Rivière et Hugué, *Transcription*, 238 urm. Lesenne, *Idem*, 40. P. Pont, *Privil. et hypothèques*, II, 1251. F. Herman, *C. civ. annoté*, IV, art. 2265, No. 56 urm. Baudry et Loynes, *Privil. et hypoth.*, III, 2279, 2290. Vigié, III, 1602, *in fine*. C. Bastia și Caen, D. P. 90. 2. 363. Sirey, 90. 2. 136. Sirey, 91. 2. 118.— *Contrá*: Laurent, XXXII, 395. Troplong, *Transcription*, 177 urm. Colmet de Santerre, V, 56 bis VI. Demolombe, XXIV, 462. Verdier, *Transcription*, I, 349, 350. Flandin, *Idem*, II, 905 urm. Berger, *Transcription*, 152. C. Alger, Sirey, 91. 2. 53. D. P. 91. 5. 405.

(18) Cpr. L. unică Cod., *De usucapione transformanda*, etc., 7, 31.

1. *Intreprinderile de construcțiuni sunt acte comerciale.*

2. *Când un act e comercial pentru una din părți, toți contractanții sunt supuși, relativ la acest act, legii comerciale, afară de dispozițiunile privitoare la persoana comercianților și la casurile în cari legea ar dispune alt-fel.*

3. *Termenul perimării în materie comercială e pe jumătate de cât cel fișcat în civil, adică de un an.*

4. *Referatul de care vorbeste art. 257 Pr. civ. pentru cererile de perimare nu e o formalitate esențială.*

5. *Când s'a făcut, în aceiaș di, o cerere de perimare și o cerere de redeschiderea procesului, se poate admite cererea de perimare, dacă are un număr de înregistrare anterior cererei de redeschidere.*

Judecata,

Având în vedere cererea făcută de Ana Sachelarie pentru perimarea opozițiunei introdusă de G. Dumitru contra cărții de judecată No. 2898/901;

Având în vedere că, din examinarea dosarului, se constată că, de la 20 Februarie 1902 când s'a suspendat procesul, și până la 22 Februarie 1903, data cererei de perimare, nu s'a mai făcut nici un act de procedură cu caracter contradictoriu;

Având în vedere că obiectul acțiunei este plata pretului datorit pentru construcțiunea unei case; că Gh. Dumitru, dupe cum se cunoasce astă-di în instanța, are profesiunea de intreprinzător de construcțiuni, calitate ce ș-o iea și prin contractul sub-semnătură privată aflat la dosar și intervenit între părțile litigate;

Având în vedere că, după art. 3, al. 8 Cod. com., întreprinderile de construcțiuni sunt acte comerciale; că dacă un act e comercial numai pentru una din părți, toți contractanții sunt supuși, în cât privește acest act, legii comerciale, afară de dispozițiunile privitoare chiar la persoana comercianților și la casurile în cari legea ar dispune alt-fel (Art. 56, 893, 945 C. com.); că, prin urmare, în ce privește termenul perimării, trebuie să aplicăm regulile dreptului comercial;

Având în vedere că, după art. 903, C. com., termenul perimării e pe jumătate de cât cel fixat prin art. 257 Pr. civ.; că dar, în specie, termenul va fi de un an, cu începere de la ultimul act de procedură;

Având în vedere că ultimul act de procedură este jurnalul nostru din 20 Februarie 1902, când am suspendat procesul; că termenii însemnați cu anul se sfârșesc în ziua unei corespunzătoare cu punctul de plecare (art. 730 Pr. civ.);

Având în vedere că în aceiaș di când s'a făcut cererea de perimare, și Gh. Dumitru a cerut redeschiderea dosarului cu o petițiune ce s'a înregistrat cu de ce numere posterior cererei de perimare (No. 6082—6092); că, prin urmare, trebuie să vedem ce efect are cererea de redeschidere a procesului dată în aceiași di, dar posterior cererei de perimare;

Având în vedere că, după art. 257 Pr. civ., judecătorul e dator ca îndată ce primesce o cerere de perimare, să constate de urgență starea actelor de procedură din procesul în care a intervenit cererea de perimare; că, în specie, deși s'a omis a se îndeplini această formalitate, totuși ea nu are nici o influență, referatul ne-fiind o formalitate esențială;

Considerând că legea cere facerea unui referat cu scop ca starea procesului să fie definitiv fixată în momentul cererei de perimare; că, prin urmare, ori-ce

altă cerere posterioară nu mai poate avea nici o influență; că, în specie, întru cât cererea de perimare a fost înregistrată anterior cererei de redeschidere, situațiunea procesului nu se mai poate schimba; că deși nici un text de lege nu reglementează cazul nostru, totuș nu se poate trage nici o analoghie din art. 1779 C. civ., după care ipotecile înscrise în aceiaș di, au acelaș rang, căci atunci nu s'ar mai explica necesitatea referatului menit să fixeze irevocabil starea actelor de procedură, în scop ca or-ce act de procedură posterior, să devină inoperant, să nu mai poată întrerupe cursul perimării;

Considerând că, în specie, nu se constată că de la 20 Februarie 1902 s'a mai făcut vre-un act de procedură cu caracter contradictoriu; că, prin urmare, or-ce diligență ar mai pune partea, cursul perimării nu poate fi întrerupt, întru cât cererea de perimare are un număr de înregistrare anterior aceleia de redeschidere, căci dacă s'ar admite soluțiunea contrară, atunci diligența părții s'ar întoarce în contra ei, întru cât a desleptat atențiunea părții negligente, care vedând o cerere de perimare, s'a grăbit să ceară redeschiderea procesului;

Considerând că așa fiind, opozițiunea trebuie privită ca perimată;

Pentru aceste motive, etc., declarăm de perimată opozițiunea etc.

Judecător, Ștefan Scriban.

BIBLIOGRAFIE

A apărut

CODUL DE COMERCIU

cu

NOUA LEGE A FALIMENTELOR

ADNOTATĂ

COPRINZEND SUB FIE-GARE ARTICOL :

I) Trimitere la autori. II) Jurisprudența română. III) jurisprudența străină. IV) Motive. V) Note explicative și scurte comentarii

de

ION N. CESĂRESCU

și

EM. M. DAN

La finele Codului s'a adăugat: Expunerile de motive din anii 1885, 1899 și 1900, precum și un Index alfabetic

—= PREȚUL 6 LEI =—

DE VÂNZARE la Tipografia și Redacțiunea acestui ziar Buceurești, str. Carol 19 sau Splaiul Brâncoveanu Voevod 6, vis-a-vis de Palatul Justiției, de unde se expediază contra valoare, timbre sau mandat poștal.

Incasatorul nostru voiajor d-l Riveanu fiind plecat în Oltenia după încasările ziarului, rugăm pe onorații noștri abonaiți a ține seamă de sacrificiile ce ne impunem și a'i da tot concursul pentru a putea încasa abonamentele datorite. Acei cari se pun în curent cu plata, rugăm a ne avisa pentru a le putea trimite tabla de materii pe 1902, care repetăm, nu o trimitem, de cât numai celor ce sunt în curent cu plata abonamentului.

Abonamentele se pot trimite și prin mandat poștal numai pe adresa d-lui CODREANU, Redactor-Administrator și Proprietar al ziarului.